

Darba lapa skolēnam
Zenta Mauriņa. Esejas

1. Iepazīsti izcilās latviešu esejistes Zentas Mauriņas dzīvesstāstu, izlasot informāciju letonika.lv vai noklausoties [radiraidījumu „Zenta Mauriņa. Mēs rakstām Liepāju”!](#) Izraksti četrus, tavuprāt, nozīmīgākos Zentas Mauriņas dzīves faktus un pamato savu izvēli!

2. Apvienojieties grupās un veiciet aptauju par to, kas jums rada prieku! Apkopojiet grupas biedru atbildes un seciniet, kas tajās kopīgs un kas atšķirīgs!

Izlasī vai noklausies Zentas Mauriņas eseju „Par prieku un baudu”!

2.1. Salīdzini, kā Z. Mauriņa raksturo prieku un baudu! Izraksti, tavuprāt, spilgtākos teikumus, kuros atklājas prieka un baudas būtība!

Prieks	Bauda

2.2. Z. Mauriņa raksta: „Muskulis, ko nelietojam, panīkst, bet vēl vairāk ikdienas nodarbība vajadzīga garam.” Uzraksti, kāpēc sava apgalvojuma pierādīšanai rakstniece izvēlējusies tabulā norādīto personību dzīvesstāstus!

Personība	Dzīves fakti, kas pierāda apgalvojumu
Andrē Žids	
Arturs Rubiņšteins	
Konrāds Adenauers	

2.3. Uzraksti, kā latviešu tautasdziesma sasaucas ar esejā paustajām atziņām par prieku!

Ai, darbiņi, ai, darbiņi,
Bez darbiņa nevarēju:
Darbiņš man prieku deva,
Pilnu klēti labībiņas.

2.4. Atkārto, kas ir [metafora](#)! Izraksti no teksta spilgtākās metaforas!

2.5. Z. Mauriņa raksta: „Veselais ir vairāk nekā daļu summa. Pieci pirksti vēl nav roka.” Kā tu saproti šos vārdus? Izskaidro!

2.6. Izraksti no teksta spilgtākās atziņas! Izvēlies vienu no tām un uzraksti pārdomu darbu!

3. Izpēti tīmeklī pieejamo informāciju par trokšņa piesārņojumu!

- „Mērot troksni vairākās skolās, akustikas speciālists Arturs Pērkons konstatējis, ka troksnis skolas gaitenī starpbrīdī sasniedz 90 dB(A) jeb līmeni, kādā, ilgstoši uzturoties, cilvēks sāk zaudēt dzirdi.” (Raksts „[Troksnis kā piesārņojums](#)”)
- „Daudzi cilvēki neapzinās, ka trokšņa piesārņojums ir būtiska problēma, kas ietekmē cilvēku, tostarp arī viņu pašu, veselību.” (Raksts „[Trokšņa piesārņojums rada lielas problēmas gan cilvēku veselībai, gan videi](#)”)
- Radoraidījums „[Trokšņu piesārņojums ietekmē gan vidi, gan cilvēkus](#)”.

Pieraksti, kādus trokšņus tu šobrīd dzirdi!

Izlasī vai noklausies Zentas Mauriņas eseju „Dziedinātājs klusums”!

3.1. Salīdzini, kā Z. Mauriņa raksturo klusumu un troksni! Izraksti, tavuprāt, spīgtākos teikumus, kuros atklājas klusuma un trokšņa būtība!

Klusums	Troksnis

3.2. Izmantojot tīmekļvietni <https://wordart.com/>, izveido metaforu mākonī! Sarīkojiet Z. Mauriņas metaforu mākoņu virtuālo izstādi!

Ja nepieciešams, lūdz datorikas skolotāja palīdzību!

Citas tīmekļvietnes vārdu mākoņu veidošanai:

- <https://tagcrowd.com/>;
- <https://worditout.com/>;
- <https://www.jasondavies.com/>.

3.3. Atkārto, kas ir **epitets**, **salīdzinājums** un **personifikācija**! Izraksti no teksta divus epitetus, divus salīdzinājumus un divas personifikācijas!

Epitets		
Salīdzinājums		
Personifikācija		

3.4. Z. Mauriņa esejā īpaši uzsver klausīšanās prasmes nozīmi. Viņa raksta: „Kas starp teiktiem vārdiem nesadzird arī nepateiktos, nespēj būt draugs.” Uzraksti, kā tu saproti šos vārdus!

3.5. Esejā Z. Mauriņa dalās pārdomās par asarām, minot spilgtus piemērus. Uzraksti saviem vārdiem, par ko raudāja esejā aprakstītie tēli!

Tēls	Pārdzīvojuma iemesls
Persiešu valdnieks Kserkss	
Valdnieks Marks Aurēlijs	
Odisejs	
Dāvids	
Dante	
Rainis	
Boriss Pasternaks	

